

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Aan Provinciale Staten

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2019-713586113
DOS-2018-0008917

Bijlagen
2

Onderwerp
Boardletter 2019

Geachte Statenleden,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2019 heeft Deloitte, als huisaccountant van de Provincie Zuid-Holland, in de maanden september/oktober 2019 het eerste deel van de zogeheten interim-controle uitgevoerd. Deze controle is vooral gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersing van de organisatie en de daarin aanwezig zijnde maatregelen van interne controle. Hierbij ligt de nadruk op beantwoording van de vraag hoe de opzet van de processen van de Provincie Zuid-Holland is geregeld, wat daarbinnen de belangrijkste financiële processen zijn en welke beheersmaatregelen aanwezig zijn binnen deze processen om de belangrijkste financiële risico's af te dekken. Tijdens het tweede deel van deze interim-controle zullen de werkzaamheden van Deloitte zich hoofdzakelijk richten op het inhoudelijk controleren van deze processen (lees: bestaan de processen, inclusief de genoemde beheersmaatregelen, ook daadwerkelijk in de praktijk en werken deze beheersmaatregelen ook zoals verwacht mag worden). Hierbij zal Deloitte zoveel als mogelijk gebruik maken van de verbijzonderde interne controles die al door de organisatie zelf zijn uitgevoerd. Dit tweede deel van de interim-controle staat gepland voor begin 2020.

Met deze interim-controle geeft de accountant een oordeel over de interne beheersing van de verschillende bedrijfsprocessen. Tijdens de jaarrekeningcontrole zelf wordt vooral aandacht besteed aan de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de balansposten zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening en die de uitkomst vormen van de genoemde bedrijfsprocessen. De resultaten van genoemde eerste interim-controle zijn weergegeven in de managementletter 2019 die door de accountant is opgesteld. De managementletter is gericht op de ambtelijke organisatie en is door de accountant op 30 oktober 2019 afgestemd met het directieteam. Alle bevindingen/ aanbevelingen met een bestuurlijk karakter die in de managementletter zijn opgenomen worden samengevat in een zogeheten boardletter. Deze boardletter wordt door de accountant ter bespreking aangeboden aan de Commissie Onderzoek van de Rekening. Bespreking hiervan in aanwezigheid van de accountant is geagendeerd voor de vergadering van 4 december 2019.

In de GS-vergadering van 12 november 2019 hebben wij kennis genomen van de reactie van het directieteam op de managementletter 2019. Daarnaast is ook besproken hoe om te gaan met de aanbevelingen van de accountant. Door middel van deze brief willen wij u informeren hoe wij om willen gaan met de belangrijkste boodschappen en aanbevelingen uit de boardletter 2019.

De belangrijkste boodschappen die Deloitte heeft opgenomen in zijn boardletter 2019 zijn:

1. Beheersing investeringsprojecten
2. Voorziening groot onderhoud MJOP gebouwen
3. Beleid rondom reserves
4. Monitoring en risico's verbonden partijen
5. Aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2019

Tenslotte wijst Deloitte nog op de actuele ontwikkelingen met betrekking tot de ontwikkeling en implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording voor provincies.

Hieronder volgt, per onderdeel, een inhoudelijke reactie op deze boodschappen.

1. Beheersing investeringsprojecten

Deloitte heeft bij de uitvoering van hun controle op de specifieke verantwoording van materiele investeringsprojecten geconstateerd dat in sommige gevallen noodzakelijke correcties op een laat moment worden geconstateerd én doorgevoerd. Het niet tijdig, juist en volledig verwerken van dergelijke correcties kan ertoe leiden dat (tussentijdse) sturingsinformatie niet optimaal is, waardoor zowel financiële als imago-risico's zich kunnen voordoen.

Wij onderschrijven deze bevinding van de accountant. Opvolging van de bijbehorende aanbeveling is onderhanden. In het tweede kwartaal van 2019 heeft overleg plaatsgevonden tussen de accountant en de ambtelijke organisatie. Tijdens dit overleg zijn concrete afspraken gemaakt over de wijze waarop deze tussentijdse controle van de projectadministratie moet worden uitgevoerd en wanneer dat moet gebeuren. Ook zijn die investeringsprojecten benoemd die voor deze tussentijdse controle van de projectadministratie in aanmerking komen. De verwachting is dat de eerste tussentijdse controle begin 2020 zal worden uitgevoerd.

Daarnaast vraagt de accountant aandacht voor voldoende centraal inzicht in alle relevante risico's. In het afgelopen jaar zijn door de organisatie verschillende stappen gezet om dit inzicht te vergroten. Zo zijn alle risicodossiers van investeringsprojecten (met uitzondering van de Rijnlandroute, omdat hierbij gebruik gemaakt wordt van de database/risicosoftware van Rijkswaterstaat) en een groot deel van de beheer- en onderhoudsprojecten ingevoerd in een centrale risicodatabase. Daarnaast vindt een verbreding van risicomangement plaats naar andere beleidsafdelingen binnen de organisatie. Deze ontwikkelingen worden het komende jaar voortgezet. Ook wordt in de komende periode gewerkt aan het meer transparant weergeven van risico-informatie over de verschillende niveau's (projecten en programma's) in de paragraaf weerstandvermogen. In december 2019 is een (vervolg)overleg gepland met de werkgroep van Provinciale Staten die zich bezighoudt met de vernieuwing van het financiële beleid en de inrichting van de begroting. Tijdens dit overleg ook gesproken worden over het integrale risicomangement.

2. Voorziening groot onderhoud MJOP gebouwen

Mede gelet op het feit dat u recent een definitief besluit heeft genomen over de renovatie van het C-gebouw vraagt de accountant deze ontwikkeling mee te nemen bij de bepaling van de hoogte van de voorziening Groot onderhoud MJOP en de berekening van jaarlijkse storting in deze voorziening. Ook vraagt hij de voor deze voorziening gehanteerde uitgangspunten vast te leggen in een positionpaper.

Het belang van deze aanbeveling van Deloitte wordt door ons herkend. Om deze voorziening op een verantwoorde en rechtmatige wijze in stand te kunnen houden is het van belang zicht te hebben op de meest actuele informatie met betrekking tot de kosten die samenhangen met het daadwerkelijk onderhoud dat ten laste komt van deze voorziening. Ten behoeve van de vorming van deze voorziening is, samen met een extern bureau, een nieuw onderhoudsplan opgesteld dat de basis zal vormen voor de voorziening groot onderhoud MJOP gebouwen ultimo 2019. Per jaareinde zal nagegaan worden in hoeverre dit onderhoudsplan is uitgekomen. Als bij het opstellen van de jaarrekening 2019 blijkt dat de werkelijke onderhoudskosten materieel afwijken van dit onderhoudsplan zal de hoogte van deze voorziening ultimo 2019 hierop worden aangepast.

3. Beleid rondom reserves

De accountant merkt op dat hij in het voorjaar van 2019 met verschillende onderdelen van de organisatie gesproken heeft over, met name, de programmareserves en de hoeveelheid reserves. En dat hij heeft begrepen dat op dit moment, met betrekking tot deze onderwerpen, gesprekken gaande zijn met u, als Provinciale Staten.

Op dit moment wordt met een werkgroep vanuit Provinciale Staten gesproken over de vernieuwing van de financiële verordening en bijbehorende beleidsnota's, waaronder de beleidsnota met betrekking tot reserves en voorzieningen. Hierbij komen de door de accountant genoemde onderwerpen aan de orde. De voorlopige planning is om vóór de zomer van 2020 een nieuwe algemene verordening door Provinciale Staten te laten vaststellen.

4. Monitoring en risico's verbonden partijen

Deloitte adviseert blijvend aandacht te hebben voor de actuele status van de risicovolle verbonden partijen. Hierbij moeten zowel relevante besluiten van Provinciale Staten als actuele ontwikkelingen, die van invloed zijn op aanspraken die gedaan kunnen worden op de provincie of op het risicoprofiel van verbonden partijen, structureel worden betrokken.

De ontwikkelingen en aandachtspunten die in de boardletter zijn opgenomen met betrekking tot de verbonden partijen zullen worden betrokken bij het opstellen van de jaarrekening 2019. Voorafgaand hieraan zullen, overeenkomstig voorgaande jaren, de belangrijkste wijzigingen worden opgenomen in een positionpaper met betrekking tot de verbonden partijen. Ook zullen de statenleden tijdens een themabijeenkomst 'Verbonden partijen' specifiek hierover worden geïnformeerd. Deze bijeenkomst staat gepland voor het eerste kwartaal 2020.

5. Aandachtspunten controle jaarrekening 2019

Met het oog op de controle van de jaarrekening 2019 wordt aandacht gevraagd voor specifieke aspecten met betrekking tot de balanspost materiele vaste activa, namelijk de kredietbewaking en de projectbeheersing.

Voor de bewaking van kredieten heeft Deloitte bij de afwikkeling van de controle van de jaarrekening 2018 de aanbeveling gedaan een rapportage te ontwikkelen waaruit blijkt wat het krediet is voor de in een bepaalde periode gedane investeringen. Er is een eerste opzet van dit rapport ontwikkeld. Op korte termijn zal deze opzet met Deloitte gedeeld worden om te verkennen of de inhoud van dit rapport aansluit bij hetgeen Deloitte bedoeld heeft met deze aanbeveling. Het streven is dat de definitieve versie van dit rapport uiterlijk in februari 2020 beschikbaar is.

De aanbeveling van de accountant voor projectbeheersing wordt op dit moment opgevolgd (zie de reactie bij onderdeel 1 'beheersing investeringsprojecten'). Het is niet alleen in het belang van de beheersing van het project zelf om zo snel mogelijk juiste en betrouwbare financiële informatie beschikbaar te hebben. Ook ten behoeve van het opstellen van de provinciale jaarrekening is het noodzakelijk tijdig over de juiste financiële gegevens van projecten te kunnen beschikken.

Een tweede aandachtspunt voor de controle van de jaarrekening 2019 betreft de controle op de rechtmatigheid van de inkopen inzake de Europese aanbestedingswet. Zoals ook al aangegeven door de accountant wordt overleg gevoerd met het team AO/IC om deze controle te verspreiden over het gehele jaar. Hierdoor worden mogelijke onrechtmatigheden sneller bekend en wordt de hoeveelheid werk bij de jaarrekeningcontrole zelf beperkt. Eén en ander zal in de komende maanden verder vorm worden gegeven in overleg met de accountant.

Actuele ontwikkelingen

Een actuele ontwikkeling waarmee de Provincie Zuid-Holland de komende jaren geconfronteerd zal worden is de 'ontwikkeling en implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording' in de provinciale organisatie. Conform de nieuwe wetgeving zullen Gedeputeerde Staten met ingang van het boekjaar 2021 een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen in de jaarrekening. Op dit moment maakt deze rechtmatigheidsverantwoording nog onderdeel uit van de controleverklaring van de accountant. Met ingang van het boekjaar 2021 komt deze verantwoordelijkheid te liggen bij Gedeputeerde Staten. De accountant zal nog wel een controle hierop uitvoeren om zodoende te kunnen verklaren dat deze 'getrouw' is (lees: een getrouwe weergave van de werkelijkheid is). Om Gedeputeerde Staten in de gelegenheid te stellen deze rechtmatigheidsverklaring met ingang van het boekjaar 2021 op een verantwoorde wijze af te kunnen geven zullen in de komende maanden diverse stappen moeten worden gezet door zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie. Vanuit de ambtelijke organisatie zal hiervoor, in samenwerking met de accountant, een plan van aanpak worden opgesteld. Het streven is om dit plan begin 2020 beschikbaar te hebben.

Vervolprocedure

De acties naar aanleiding van de aanbevelingen van de accountant zullen binnen de ambtelijke organisatie worden uitgezet. Rond de periode van de tweede interimcontrole begin 2020 zal een voortgangsrapportage worden besproken met de gedeputeerde Middelen. De gedeputeerde zal hierover verslag doen aan Provinciale Staten bij de behandeling van de jaarstukken 2019.

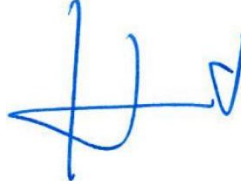
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Boardletter 2019
- Managementletter 2019